

Hälsa- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Lena Weinstock Sved
lena.weinstock-svedh@regionjh.se

Hälsa- och sjukvårdsnämnden
HSN/572/2023
2023-08-17

Förslag avseende avgifter i samband med våld i nära relationer, sexuellt ofredande samt övriga våldsbrott

Ärendebeskrivning

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslutade vid sammanträdet den 18 januari 2023 §10, i samband med beslut om avgiftsfri vård vid sexuella övergrepp (HSN/1756/2022), att ge regiondirektören i uppdrag att utreda och återkomma med förslag avseende avgifter i samband med våld i nära relationer, sexuellt ofredande samt övriga våldsbrott.

För besök avseende personer utsatta för våld i nära relation, sexuellt ofredande samt övriga våldsbrott tas idag en avgift inom den öppna vården med 300 kr med undantag för besök på jourtid och akutmottagningen där avgiften är 400 kr.

Enligt tidigare beslut är bland annat följande besök avgiftsfria:

- Barn och ungdomar under 18 år, dvs avgiftsfritt 0-17 år samt äldre över 85 år
- Ungdomsmottagningen avgiftsfritt för barn och ungdomar under 23 år.
- MVC (mödrahälsovård) och BVC (Barnvårdscentral).
- Remiss från mödra- eller barnhälsovård.
- Häktade, anhållna, intagna på kriminalvårdsanstalt.
- Värnpliktiga.
- Återbesök inom 24 timmar p.g.a. försämrat tillstånd
- 1:a besök i specialistvård efter akut remiss från primärvården.
- Öppenvårdsbesök (konsultbesök) för inläggande.
- Vård vid våldtäkt och sexuellt övergrepp ska vid första besöket samt vid första återbesöket vara avgiftsfritt för patienten.

Vid genomgång av andra regioners avgiftshandböcker framkommer att Region Norrbotten fattat beslut om avgiftsfrihet för skadedokumentation där skador uppkommit från våld i nära relation och sexuellt våld. Region Hallands beslut om avgiftsfrihet för sexuella övergrepp innefattar även sexuellt ofredande. I övrigt saknas det beslut om avgiftsfria besök för grupper som avses i ärendet.

När det gäller besök vid våld i nära relation är det av olika anledningar vanligt att orsaken inte framkommer vid inledande besök, vilket kan göra det svårt att generellt införa en avgiftsfrihet för personer utsatta för våld i nära relation. Är personen utsatt för sexuellt övergrepp i den nära relationen är besöket avgiftsfritt enligt tidigare beslut.

Våldsbrott definieras enligt nationalencyklopedin som en gemensam benämning på brott som innefattar fysiskt våld eller hot. Utifrån den definitionen skulle det bli svårt att generellt införa avgiftsfrihet för gruppen. Det förekommer situationer där skada kan uppstå på två personer vid samma tillfälle där den ena parten är förövare. Våld i samband med idrottsutövande är ett annat exempel på våldsbrott. Sammantaget kan det bli svårt för vårdpersonalen att avgöra vart gränsen för avgiftsfrihet ska gå.

För personer utsatta för sexuellt ofredande skulle, på samma sätt som i Halland, genom ett förtydligande kunna ingå i gruppen för avgiftsfrihet vid sexuella övergrepp.

Personer utsatta för våld i nära relation förordas avgiftsfria besök för skadedokumentation.

Beräkning av eventuella merkostnader saknas men föreslås hanteras inom ramen för Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Regiondirektörens förslag

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Regionfullmäktige

1. Avgift i samband med sexuellt ofredande innefattas i tidigare beslut om avgiftsfrihet vid sexuella övergrepp.
2. Skadedokumentation där skador uppstått vid våld i nära relation ska vara avgiftsfria.
3. Eventuella minskade intäkter finansieras inom befintlig ram för hälso- och sjukvårdsnämnden

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Johan Palm
Chef hälso- och sjukvårdspolitiska
avdelningen

Utdrag till

Hälso- och sjukvårdsdirektör
Divisionschef nära vård
Divisionschef medicin
Divisionschef kirurgi
Chef för hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Ansvarig samordnare för patientavgifter